

Školní vzdělávací program

Školní družina při ZŠ ve Zdíkově

Obsah

1	Identifikační údaje.....	3
2	Charakteristika a provoz školní družiny.....	4
2.1	Činnost školní družiny.....	4
2.2	Kritéria přijímání uchazečů.....	4
2.3	Podmínky průběhu vzdělávání.....	4
2.4	Ukončování vzdělávání.....	4
2.5	Spolupráce školní družiny s rodiči	4
2.6	Spolupráce školní družiny s OÚ ve Zdíkově.....	5
3	Konkrétní cíle zájmového vzdělávání.....	5
3.1	Konkrétní cíle.....	5
3.2	Kompetence.....	6
4	Formy vzdělávání.....	7
4.1	Činnosti ve ŠD.....	8
4.2	Podmínky pro žáky s SVP, žáky nadané a mimořádně nadané.....	8
4.3	Pravidla pro hodnocení.....	9
5	Materiální podmínky.....	9
6	Personální zajištění.....	9
7	Bezpečnost a ochrana zdraví ve ŠD.....	10
7.1	Psychosociální podmínky.....	10
7.2	Ekonomické podmínky.....	10
7	OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ.....	10
7.1	Člověk a jeho svět:	10
7.1.1.	„Místo, kde žijeme“	11
7.1.2.	„Lidé kolem nás“	11
7.1.3.	„Lidé a čas“	11
7.1.4.	„Rozmanitost přírody“	12
7.1.5.	„Člověk a jeho zdraví“	12
8	PLÁN ČINNOSTI ŠD.....	13

1 Identifikační údaje

Oficiální název programu: ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Motivační název programu: V družině jsme rádi, jsme tu všichni kamarádi

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Zdíkov

Adresa školy: Zdíkov 250, 384 72

Ředitel: Mgr. Zdeněk Kluiobr

Telefon: 384 971 144

E-mail: zszdikov@seznam.cz

Web: <http://zszdikov.cz>

Koordinátor ŠVP družina:

tento dokument zpracoval. Bc. Zdeněk Švihel

koordinátor a případné úpravy: aktuální vychovatel/ka

Zařazení do sítě škol:

IZO: 114700117

REDIZO: 600063054

IČO: 00583383

Zřizovatel školy: Obec Zdíkov

Adresa zřizovatele: Obecní úřad Zdíkov, Zdíkov 215, 384 72

Telefon: 388 426 715

E-mail: www.zdikov.cz

Platnost dokumentu od: 19. 1. 2022

.....
Mgr. Zdeněk Kluiobr – ředitel školy

Základní škola a Mateřská škola Zdíkov
ZÁKLADNÍ ŠKOLA
384 72 Zdíkov 250 1

.....
razítko školy

2 Charakteristika a provoz školní družiny

2.1 Činnost školní družiny

Školní družina patří mezi tradiční volnočasová zařízení školského typu. Poskytuje dětem zázemí v době mezi vyučováním ve škole a každodenním rodinným životem. Činnost družiny obsahově navazuje na vzdělávací proces ve škole, rozvíjí spektrum znalostí, poskytuje podmínky pro jejich prohloubení. Touto cestou napomáhá rozvoji specifického nadání dětí a zároveň umožňuje dětem hendikepovaným překonávat jejich omezení. Aktivity školní družiny jsou zaměřeny zejména na rozvoj sociálních a komunikačních dovedností a také volnočasové kompetence.

2.2 Kritéria přijímání uchazečů

Do školní družiny se děti přihlašují zápisním lístkem, na kterém rodiče řádně vyplní všechny údaje (zvláště, kdy a s kým bude dítě z družiny odcházet – samo, či v doprovodu rodičů, popř. sourozenců, také kontakt na rodiče). Změny na zápisních lístcích oznámí rodiče vychovateli písemně, s podpisem a datem. Na telefonická sdělení nesmí vychovatelé žáky uvolnit. Docházka je pro přijaté povinná, rodiče omlouvají nepřítomnost dítěte písemně. Současná kapacita školní družiny je 70 dětí. Přednostně jsou přijímáni žáci 1. až 3. třídy, žáci 4. až 5. třídy budou přijímáni do stanovené kapacity. Přednost mají děti dojíždějící, děti zaměstnaných matek, děti mající sourozence ve škole nebo ŠD.

2.3 Podmínky průběhu vzdělávání

Provoz ranní družiny je od 6:00 do 7:40 hodin. Z ranní družiny odcházejí žáci do tříd na vyučování. Odpolední družina začíná v 11:40 a končí v 15:45 hodin.

2.4 Ukončování vzdělávání

Žáci jsou do školní družiny přijímáni vždy na jeden školní rok. Dítě je možné ze školní družiny odhlásit kdykoliv během školního roku na základě písemné žádosti rodičů. Ředitel školy může žáka ze školní družiny vyloučit při opakovaném nedodržování vnitřního řádu školní družiny.

2.5 Spolupráce školní družiny s rodiči

- informace formou osobních rozhovorů
- spolupráce je založena na vzájemném partnerství
- pomoc rodičů při akcích školní družiny
- účast rodičů na akcích školy a školní družiny
- zvýraznit potřebu účinné spolupráce školy, školského poradenského zařízení (ŠPZ), zákonných zástupců žáků, popř. dalších osob, které se podílejí na vzdělání žáka

2.6 Spolupráce školní družiny s OÚ ve Zdíkově

- návštěva knihovny
- příspěvky do Zdíkovska (informace pro širokou veřejnost)
- spolupráce na akcích organizovaných OÚ ve Zdíkově
- rozloučení s 9. třídou, vítání prvňáčků, ples ZŠ i OÚ

3 Konkrétní cíle zájmového vzdělávání

ŠD tvoří ve dnech školního vyučování mezistupně mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování:

- probíhá mimo povinné vyučování
- probíhá mimo vlivu rodiny
- uskutečňuje se ve volném čase

Cílem výchovy je připravit dítě pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím aktivit mimo vyučování ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji. Výchovné působení musí reagovat na nebezpečí, jakými jsou drogová závislost, závislost na gamblerství, nesnášenlivost a agresivita. Cílem je rozvoj klíčových kompetencí prostřednictvím zájmových činností.

3.1 Konkrétní cíle

1. vzdělávání rozvíjet přirozenou cestou – respektovat individuální potřeby dětí, vyslechnout je, poskytovat dětem dostatečnou dobu k získání kulturních, hygienických a společenských návyků, rozvoj tvořivosti
2. účast vychovatelky jako rovnocenného partnera ve hře – hodnocení slovního projevu – takt, veselost, nápaditost, flexibilita – nabízet vhodné hračky a pomůcky – rozvoj zručnosti – rozvoj jemné motoriky – rozvoj dětské fantazie
3. využívat pochvalu – respektovat pracovní tempo dětí – respektovat informace rodičů – smysl pro spravedlnost – rozvoj kolektivních vztahů – rozvoj správných charakterových vlastností
4. poznávat sami sebe – učit děti vnímat různorodost kulturních komunit – vést k přátelství a soudržnosti s dětmi jiných národností – dodržování pitného režimu – předcházet nemocem dětí vhodným oblečením a otužováním (za příznivého počasí co nejčastější pobyt dětí venku)

3.2 Kompetence

1. Kompetence k učení

- vzbuzovat chuť k poznávání
- chuť k dokončení práce
- pozitivní myšlení
- výchova k tvořivosti
- hledat řešení problému
- hodnocení dětí (najít, co se povedlo)
- výchova ke kreativitě, estetice

2. Kompetence k řešení problémů

- všímat si dění a problémů
- učit se problémy pochopit
- přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách
- promýšlet a plánovat řešení problému
- uvědomit si, že vyhýbání se problému nevede k cíli
- rozlišovat správná a chybná řešení
- spontánně přicházet s novým řešením
- učit se svá rozhodnutí obhájit
- uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- iniciativa, podnikavost, houževnatost – započaté činnosti dokončovat

3. Kompetence komunikativní - ovládnání řečových schopností

- komunikace s dospělými a se svými vrstevníky
- vyjádřit své pocity řečí, gestem
- vyjádřit větou myšlenku, sdělení, otázku, odpověď

- komunikovat kultivovaně

4. Kompetence sociální a interpersonální - rozhoduje o svých aktivitách

- nese odpovědnost a důsledky
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
- umí pracovat ve skupině, dokáže se prosadit i podřít
- umí přijmout názor svého vrstevníka
- je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

5. Kompetence občanské - participovat, organizovat, řídit, hodnotit

- odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně
- uvědomuje si svá práva i práva druhých
- pečuje o své zdraví, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí

6. Kompetence k trávení volného času - smysluplné trávení volného času

- umí si vybrat zajímavé činnosti – rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech – dostatek námětů pro společenské hry, Vv, Hv, Tv – získává čtenářské návyky

4 Formy vzdělávání

Vzdělávání ve školní družině je poskytováno následujícími formami vzdělání:

Pravidelná činnost:

- odpočinková a relaxační činnost
- sportovní a rekreační činnost na sportovním nebo dopravním hřišti, tělocvičně
- výtvarná a pracovní činnost
- esteticko-výchovná činnost - vyprávění, dramatizace, rozvoj jemné i hrubé motoriky, osvojování základů společenského chování, společenské hry
- příprava na vyučování
- prohlubování vědomostí o flóře a fauně, hry v přírodě

Nepravidelná činnost

Je to vzdělávací, výchovná nebo zájmová činnost organizovaná nepravidelně dle možností školní družiny, která zahrnuje širokou nabídku pestrých aktivit. Patří sem besídka, masopusty, výroba dárek pro domovy důchodců, divadla nebo výlety pořádané za poznáním.

4.1 Činnosti ve ŠD

1. Odpočinková činnosti - odstraňuje únavu, stres

- zařazuje se bezprostředně po obědě popř. do ranních činností
- klid může být na koberci, tuto funkci mohou plnit stolní nebo společenské hry, poslech hudby, předčítání knihy

2. Rekreační činnosti - slouží k regeneraci sil

- převažuje aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými, sportovními, turistickými nebo manuálními prvky
- jsou realizovány převážně venku ve skupinkách a to buď organizovanou formou nebo jako spontánní činnost

3. Zájmové činnosti - dominuje vlastní aktivita dětí, může být skupinová nebo individuální

4. Příprava na vyučování - vypracování domácích úkolů – zábavné procvičování učiva formou didaktických her

4.2 Podmínky pro žáky s SVP, žáky nadané a mimořádně nadané

Zájmové vzdělávání nabízí významný prostor pro integraci dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků nadaných a mimořádně nadaných. Vychovatelé školní družiny jsou povinné při jednotlivých činnostech respektovat individuální i věkové zvláštnosti jednotlivých žáků, případně speciální vzdělávací potřeby žáků. O žácích se speciálními vzdělávacími potřebami jsou informováni třídními učiteli (po dohodě s rodiči).

Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby - adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu. V případě nutnosti bude nastavena spolupráce s odbornými pracovišti.

Při činnosti družiny v oblasti vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných budou vytvářeny podmínky k co největšímu využití potenciálu každého nadaného žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. Při

přípravě programu pro takového žaka spolupracuje vychovatelka školní družiny s učiteli základní školy, aby byly žákovi nabídnuty takové metody a formy práce, které by ho vhodně motivovaly a uspokojily.

4.3 Pravidla pro hodnocení

Nedílnou součástí výchovně vzdělávací práce ŠD je také hodnocení účastníků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou vychovatel vykonává průběžně při veškerých činnostech po celý školní rok. Hodnocení žáků je součástí jejich výchovy a vzdělávání. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získává informace o tom, jak danou činnost zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje.

Hodnocení v činnostech školní družiny je:

- zejména slovní, může být i písemné
- většinou pozitivní (převládá pochvala, úsměv, odměna)
- motivující

Činnost školní družiny je průběžně monitorována, hodnocena při pracovních poradách a pedagogických radách.

5 Materiální podmínky

Školní družina je součástí základní školy. Nachází se v navazující budově školy, kde se jsou 3 oddělení školní družiny. Prostory ŠD jsou zařízeny jako herny se stolečky k výtvarným, pracovním nebo jiným činnostem. V odděleních jsou koberce, které slouží dětem k odpočinku, ke hře se stavebnicemi a pohybovým aktivitám. Jednou týdně mohou děti využívat tělocvičnu, mají k dispozici interaktivní tabuli nebo mohou docházet do počítačové učebny a cvičné kuchyňky. Pro rozvoj čtenářských dovedností je k dispozici školní knihovna s dětskými knihami. Před školou mají děti sportovní hřiště, kde mohou hrát míčové hry, skákat do písku. Za školou mají dopravní hřiště, kde se nachází dětské pískoviště, prolézačky a houpačky. Děti si zde mohou hrát s míčem, švihadly, kruhy nebo malovat křídami na asfalt. Mohou zde jezdit na kolech nebo koloběžkách. K vycházkám lze využít krásnou přírodu v okolí školy. Stravování dětí probíhá ve školní jídelně.

6 Personální zajištění

Organizace školní družiny je stanovena podle § 10 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Účastníci pravidelné denní docházky do družiny se zařazují do 3 oddělení. Oddělení vedou plně kvalifikovaní vychovatelé organizováni vedoucím vychovatelem. V době nepřítomnosti je zastupují učitelé z 1. stupně nebo 2. stupně ZŠ.

7 Bezpečnost a ochrana zdraví ve ŠD

Žáci se řídí vnitřním řádem školy, ŠD a pokyny vychovatele. Bez jeho vědomí nesmí opouštět oddělení, zdržovat se na chodbách, v šatně a na WC. Žáci jsou na začátku školního roku poučeni o bezpečnosti v prostorách školy a ŠD. Poučení se také provádějí u nově příchozího žáka, před prázdninami a plánovanými akcemi ŠD (výlety, exkurze).

7.1 Psychosociální podmínky

Vychovatel respektuje potřeby každého žáka, využívá všech podpůrných opatření, aby se všichni, cítili spokojeně, bezpečně a přirozeně. Napomáhá k rovnocennému postavení žáků. Volnost a osobní svoboda se vyvažují s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat vnitřní řád ŠD a pravidla soužití. Vychovatel navozuje podnětné a tvůrčí prostředí, které je založeno na poznání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka.

7.2 Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplaty 100 Kč za měsíc. Školné za ŠD se hradí pololetně, platit se dá i jednorázově (září až červen). Poplatek je možné zaplatit převodem na účet školy, případně v hotovosti u vedoucí školní jídelny, která vydává příjmový doklad.

7 OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah vzdělávání vychází z rámcově vzdělávacího programu pro ZŠ a ze ŠVP školy. Při tvorbě jsme vycházeli z našich možností a podmínek naší družiny.

7.1 Člověk a jeho svět:

V družině jsme rádi, jsme tu všichni kamarádi

„Na šumavských horách se smráká, do družiny z hor děti to láká“

- děti se učí pozorovat a pojmenovat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, poznávají sebe i své nejbližší okolí
- učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných – vytváření režimových a pracovních návyků

7.1.1. „Místo, kde žijeme“

- Náš domov – známe svou adresu a místo, kde bydlíme, vyprávíme si o naší rodině, víme, kdo co v naší rodině dělá
- Naše škola – seznamujeme se s naší školou, s jejím prostředím, se školní družinou, školní jídelnou, zjišťujeme, kdo všechno se o nás ve škole stará (nepedagogičtí pracovníci)
- Bezpečně do školy – cesta do školy a domů, učíme se dopravní značky a předpisy
- Naše vesnice - umíme se orientovat v naší vesnici, víme, kde najdeme Obecní úřad, poštu, lékárnu, zdravotní středisko, obchodní centrum a knihovnu. Zdůrazňujeme jejich význam a navštěvujeme je.
- Místní tradice – dle možností se zapojujeme do chodu místních akcí a slavností (čertovský rej, adventní trhy, masopust – karneval, slavnosti jara, velikonoce, akademie), povídáme si o místních zvycích

7.1.2. „Lidé kolem nás“

- Rodina – kdo patří do naší úzké rodiny, kdo je naše širší rodina, další příbuzenské vztahy,
- Kamarádi – jak se chová správný kamarád (kladné x záporné vlastnosti), jak je důležité si pomáhat, tolerovat se, umět poprosit a poděkovat.
- Každý je jiný – uvědomujeme si, jak jsou znevýhodněni někteří lidé (psychicky, tělesně). Zkusíme být na chvíli nevidomí nebo neslyšící. Vyprávíme si o lidských rasách.
- Správné chování – učíme se vhodnému chování a jednání mezi lidmi, podstata tolerance, empatie, vzájemná úcta. Základní práva a povinnosti – základy spol. chování, schopnost naslouchat, tolerance ve skupině, stolování.

7.1.3. „Lidé a čas“

- Můj den – seznamujeme se s denním rozvrhem zaměstnání ve školní družině, zásady pravidelného denního režimu, je důležité rozlišovat povinnost a zábavu, co je to volný čas.

- Kvalitní volný čas – hry pro procvičování pozornosti, postřehu, soustředěnosti, pracujeme s didaktickými hrami, řešíme kvízy a hlavolamy.
- Jak to bylo dřív – povídáme si, jak se žilo na hradech, zámcích, vesnicích chudým lidem, čteme české tradiční pohádky, učíme se česká přísloví.

7.1.4. „Rozmanitost přírody“

- Roční období – sledujeme změny v přírodě, počasí, říkáme si pranostiky a uvažujeme o jejich smyslu.
- Příroda kolem nás - tematické vycházky (zpracování poznatků ve výchovné činnosti, didaktické hry s přírodními motivy), sbíráme přírodniny a tvoříme z nich, chodíme krmit zvěř do krmelců.
- Zdravé prostředí – pozorujeme čistotu a úpravu okolí školy, diskutujeme o tom, čím člověk škodí životnímu prostředí, co může každý začít dělat, aby přírodu chránil (den Země – úklid okolí školy), správné třídění odpadu, péče o rostliny ve školní družině.

7.1.5. „Člověk a jeho zdraví“

- Moje tělo – pojmenováváme správně části těla, ukazujeme si je na sobě, vyjmenováváme důležité orgány.
- Zdraví - zásady zdravého životního stylu, otužování, cvičení zdravotní prevence (hygiena, otužování, předcházení úrazům, dbáme na bezpečnost).
- První pomoc - jak se chránit před úrazy, jak se chovat, jestliže k úrazu dojde, jak správně přivolat pomoc (policie, hasiči, záchranná služba)
- Zdravý a nezdravý jídelníček, pyramida zdravé výživy (co jíme a proč), pitný režim.

Zájemové vzdělávání bude uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které bude vychovatel/ka s dětmi naplňovat konkrétní dílčí vzdělávací cíle a kompetence.

Dítě se bude rozvíjet a učit na základě vlastní aktivity činnostmi, kterými se ze své vůle a svého zájmu zabývá. Většina činností bude obsahovat prvky hry a tvořivosti. Mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání patří nadstandardní aktivity – ŠVP, besídky, karneval, exkurze, kulturní vystoupení, zájemové kroužky a akce pro rodiče a veřejnost.

8 PLÁN ČINNOSTI ŠD

Září, říjen, listopad, prosinec:

- Seznamujeme se s novými kamarády, vytváříme kamarádské vztahy a prostředí, hrajeme seznamovací hry, vytváříme si pravidla naší družiny.
- Poznáváme naši školu, učíme se orientovat v prostorách školy a školní družiny.
- Povídáme si o našem bydlišti, poznáváme okolí naší školy.
- Domácí mazlíčci – jaké máme, jak se o ně staráme, co všechno potřebují, malujeme je a píšeme příběhy o nich.
- Sbíráme přírodní materiály a pracujeme s nimi (šišky, listy, žaludy, kaštiny, apod.)
- Vyrábíme a pouštíme papírové draky
- Pozorujeme změny v přírodě v tomto ročním období, sbíráme listy, zkoušíme různé výtvarné techniky – koláž, frotáž
- Vyrábíme a malujeme Mikuláše, čerty a anděly. Zhotovujeme vánoční výzdobu, připomínáme si vánoční tradice a zvyky. Zpíváme vánoční písně a koledy, tvoříme výrobky na adventní trhy. Vyrábíme vánoční dárky a přáníčka pro své blízké.

Leden, únor, březen:

- Povídáme si o zážitcích z Vánoc. Tvoříme Tři krále, vyprávíme si, kdo vlastně byli a jaký význam má tříkrálová sbírka.
- Hrajeme hry na sněhu, sáňkujeme, bobujeme, stavíme stavby ze sněhu, při vycházkách pozorujeme změny v přírodě a stopy zvířat ve sněhu, chodíme dávat zvěři krmení do krmelců. Kreslíme do sněhu, nejprve za pomoci těla, později přidáme ekologické barvy.
- Vyrábíme masky a škrabošky, připravujeme se na masopustní karneval. Jaká je historie masopustu. Čteme si pohádky, které pak následně dramatizujeme. Hrajeme didaktické hry s pohádkovou tematikou, poté si o nich povídáme nebo je vytváříme.
- Kdy začíná jaro, co se děje v přírodě, naučné tematické procházky (flora a fauna na jaře). Jak na změnu reagují zvířata, rostliny.

Duben, květen, červen:

- Povídáme si, čteme, hrajeme hry a malujeme na téma domácí zvířata a jejich mláďata, pozorujeme jarní změny v přírodě. Poznáváme a malujeme první jarní květiny.
- Připomínáme si velikonoční zvyky a tradice, zdobíme kraslice, vyrábíme velikonoční dekorace, učíme se písničky a básničky o jarním období.
- Procvičujeme si pravidla bezpečnosti silničního provozu, jezdíme podle značek na dopravním hřišti.
- Den Země – úklid okolí školy, povídání si o důležitosti čisté přírody, vzduchu, prostředí.
- Vyrábíme čarodějnice
- Povídáme si příběhy o mořském světě, soutěžíme ve vědomostních kvízech na téma podmořský svět, kreslíme křídami na chodník.
- Svátek matek - vyrábíme přáníčka nebo drobné dárky
- Dětský den, soutěže a pohybové hry na dopravním i sportovním školním hřišti.
- Úklid školní družiny, hodnotíme chování dětí během celého roku (odměna).
- Zakončení školního roku, upozornění na bezpečnost o prázdninách.